

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

5. května 2011 *

Ve věci C-543/09,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Bundesverwaltungsgericht (Německo) ze dne 28. října 2009, došlým Soudnímu dvoru dne 22. prosince 2009, v řízení

Deutsche Telekom AG

proti

Bundesrepublik Deutschland,

za přítomnosti:

GoYellow GmbH,

Telix AG,

* Jednací jazyk: němčina.

SODNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení K. Lenaerts (zpravodaj), předseda senátu, R. Silva de Lapuerta, G. Arestis, J. Malenovský a T. von Danwitz, soudci,

generální advokátka: V. Trstenjak,
vedoucí soudní kanceláře: K. Malacek, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 2. prosince 2010,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Deutsche Telekom AG W. Rothem, Rechtsanwalt, a I. Fink, Justitiarin,
- za Bundesrepublik Deutschland E. Greiwe, jako zmocněnkyní,
- za GoYellow GmbH G. Jochumem, Rechtsanwalt,

- za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s P. Gentilim, avvocato dello Stato,

- za vládu Spojeného království F. Penlington a C. Murrell, jako zmocněnkyněmi, ve spolupráci s T. Ward, barrister,

- za Evropskou komisi A. Nijenhuisem a G. Braunem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 17. února 2011,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 25 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/22/ES ze dne 7. března 2002 o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací (směrnice „o univerzální službě“) (Úř. věst. L 108, s. 51; Zvl. vyd. 13/29, s. 367), jakož i článku 12 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací (směrnice o soukromí a elektronických komunikacích) (Úř. věst. L 201, s. 37; Zvl. vyd. 13/29, s. 514, dále jen „směrnice ‚o soukromí a elektronických komunikacích‘“).

- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společnostmi Deutsche Telekom AG (dále jen „Deutsche Telekom“) a Spolkovou republikou Německo zastoupenou Bundesnetzagentur für Elektrizität, Gas, Telekommunikation, Post und Eisenbahnen (dále jen „Bundesnetzagentur“) ohledně povinnosti uložené německým zákonem o telekomunikacích (Telekommunikationsgesetz, dále jen „TKG“) podnikům, které přidělují telefonní čísla účastníkům, zpřístupnit jiným podnikům, jejichž činnost spočívá v poskytování informační služby o veřejně přístupných účastnických číslech a poskytování účastnických seznamů, údaje o účastnících třetích podniků, které má k dispozici.

Právní rámec

Právní úprava Unie

Směrnice 95/46/ES

- 3 Z čl. 1 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. L 281, s. 31) vyplývá, že jejím cílem je zajistit ochranu základních práv a svobod fyzických osob, zejména jejich soukromí, v souvislosti se zpracováním osobních údajů.

- 4 Článek 2 písm. h) uvedené směrnice definuje „souhlas subjektu údajů“ jako „jakýkoli svobodný, výslovný a vědomý projev vůle, kterým subjekt údajů dává své svolení k tomu, aby osobní údaje, které se jej týkají, byly předmětem zpracování“.

- 5 Článek 7 písm. a) téže směrnice stanoví, že zpracování osobních údajů může být provedeno, pokud „subjekt údajů nezpochybnitelně udělil souhlas“.

Směrnice „ONP“

- 6 Od 1. ledna 1998 došlo v Evropské unii k liberalizaci v poskytování telekomunikačních služeb a infrastruktur. K této liberalizaci došlo současně se zavedením harmonizovaného předpisového rámce, jehož součástí byla směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/10/ES ze dne 26. února 1998 o uplatňování otevřeného přístupu k síti (ONP) pro hlasovou telefonii a o univerzální službě v oblasti telekomunikací v konkurenčním prostředí (Úř. věst. L 101, s. 24, dále jen „směrnice „ONP““).

- 7 Směrnice „ONP“ byla zrušena článkem 26 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES ze dne 7. března 2002 o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (Úř. věst. L 108, s. 33, dále jen „rámcová“ směrnice). Článek 6 odst. 3 směrnice „ONP“ stanovil:

„Za účelem zajištění poskytnutí [účastnických seznamů a informační služby o účastnických číslech] členské státy zajistí, aby všechny subjekty, které přidělují telefonní

čísla účastníkům, vyhověly všem oprávněným žádostem o zpřístupnění relevantních informací ve smluveném formátu a za podmíněk, které jsou spravedlivé, nákladově orientované a nediskriminační“. *(neoficiální překlad)*

Společný předpisový rámec

- 8 Jak vyplývá z prvního bodu odůvodnění rámcové směrnice, několik let po liberalizaci telekomunikačních trhů došlo k naplnění podmínek pro účinnou hospodářskou soutěž a byl přijat společný předpisový rámec (dále jen „SPR“). Součástí SPR je zejména rámcová směrnice, směrnice „o univerzální službě“, jakož i směrnice „o soukromí a elektronických komunikacích“.

– Rámcová směrnice

- 9 Článek 1 odst. 1 rámcové směrnice stanoví:

„Tato směrnice vytváří harmonizovaný rámec pro regulaci [...] služeb elektronických komunikací [...]. Stanoví úkoly vnitrostátních regulačních orgánů a zavádí soubor postupů s cílem zajistit harmonizované uplatňování předpisového rámce v celém Společenství“.

- 10 Rámcová směrnice svěřuje vnitrostátním regulačním orgánům (dále jen „VRO“) zvláštní úkoly regulace trhů elektronických komunikací. Na základě jejího článku 16 provedou VRO analýzu relevantních trhů v odvětví elektronických komunikací a zhodnotí, zda jsou tyto trhy účinně konkurenční. Pokud trh není účinně konkurenční, příslušný VRO uloží podnikům s významnou tržní silou na daném trhu zvláštní regulační povinnosti.

– Směrnice „o univerzální službě“

- 11 Jedenáctý a třicátý pátý bod odůvodnění směrnice „o univerzální službě“ zní:

„(11) Účastnické seznamy a informační služba o účastnických číslech představují základní prostředek pro přístup k veřejně přístupné telefonní službě a jsou součástí povinnosti univerzální služby. Uživatelé a spotřebitelé si přejí úplné účastnické seznamy a informační službu o účastnických číslech, která obsahuje všechny zveřejňované telefonní účastníky a jejich čísla (včetně pevných a mobilních čísel) a chtějí, aby tyto informace byly předkládány nepreferenčním způsobem. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/66/ES ze dne 15. prosince 1997 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví telekomunikací [Úř. věst. 1998 L 24, s. 1] zajišťuje právo účastníků na soukromí s ohledem na uvádění jejich osobních údajů ve veřejném účastnickém seznamu.

[...]

(35) Poskytování účastnických seznamů a informační služby o účastnických číslech jsou již otevřeny hospodářské soutěži. Ustanovení této směrnice jsou doplněním ustanovení směrnice 97/66/ES v tom, že poskytují účastníkům právo nechat zařadit své osobní údaje do tištěného nebo elektronického účastnického seznamu. Všichni poskytovatelé služeb, kteří přidělují telefonní čísla svým účastníkům, jsou povinni zpřístupnit [...] příslušné informace spravedlivým, nákladově orientovaným a nediskriminačním způsobem.“

12 Článek 5 směrnice „o univerzální službě“ nadepsaný „Informační služba o účastnických číslech a účastnické seznamy“ ve znění platném v době rozhodné z hlediska skutkového stavu v původním řízení zní:

„1. Členské státy zajistí, aby:

- a) byl pro koncové uživatele přístupný alespoň jeden úplný účastnický seznam v podobě schválené příslušným orgánem, buď tištěné nebo elektronické, nebo obojí, a byl pravidelně aktualizován nejméně jednou ročně;
- b) byla přístupná alespoň jedna úplná telefonní informační služba o účastnických číslech pro všechny koncové uživatele včetně uživatelů veřejných telefonních automatů.

2. Účastnické seznamy uvedené v odstavci 1, s výhradou článku 11 směrnice 97/66/ES, zahrnují veškeré účastníky veřejně přístupných telefonních služeb.

[...]“

- 13 Na základě článku 17 směrnice „o univerzální službě“ VRO poté, co provedly analýzu daného trhu a stanovily, že dotčený trh není účinně konkurenční, uloží zvláštní regulační povinnosti podnikům označeným jako podniky s významnou tržní silou na daném trhu.
- 14 Článek 25 směrnice „o univerzální službě“ nadepsaný „Operátorské služby a informační služba o účastnických číslech“ ve znění platném v době rozhodné z hlediska skutkového stavu v původním řízení stanoví:

„1. Členské státy zajistí, aby účastníci veřejně přístupných telefonních služeb měli právo být uvedeni ve veřejně přístupném účastnickém seznamu uvedeném v čl. 5 odst. 1 písm. a).

2. Členské státy zajistí, aby všechny podniky, které přidělují telefonní čísla účastníkům, vyhověly všem oprávněným žádostem o zpřístupnění příslušných informací ve smluveném formátu a za podmínek, které jsou spravedlivé, objektivní, nákladově orientované a nediskriminační, s cílem poskytovat veřejně přístupné informační služby o účastnických číslech a poskytovat účastnické seznamy.

[...]

5. Odstavce 1, 2 [...] se uplatní s výhradou požadavků právních předpisů Společenství o ochraně osobních údajů a soukromí, zejména článku 11 směrnice 97/66/ES.“

– Směrnice „o soukromí a elektronických komunikacích“

- 15 Třicátý osmý a třicátý devátý bod odůvodnění směrnice „o soukromí a elektronických komunikacích“ stanoví:

„(38) Seznamy účastníků služeb elektronických komunikací jsou značně rozšířeny a jsou veřejné. Právo na soukromí fyzických osob a oprávněné zájmy právnických osob vyžadují, aby účastníci mohli určit, zda jejich osobní údaje budou v seznamu zveřejněny a pokud ano, které to budou. Poskytovatelé veřejných seznamů musí informovat účastníky, kteří mají být v takových seznamech uvedeni, o účelech seznamu a o jakémkoli zvláštním použití elektronických verzí veřejných účastnických seznamů, zejména prostřednictvím vyhledávacích funkcí zabudovaných v softwaru, jako např. funkce zpětného vyhledávání, která umožňuje uživateli seznamu zjistit jméno a adresu účastníka pouze na základě jeho telefonního čísla.

(39) Subjekt shromažďující údaje, které mají být v seznamu uvedeny, má povinnost informovat účastníky o účelu/účelech veřejných seznamů, v nichž mají být uvedeny jejich osobní údaje. Pokud lze údaje předávat jedné nebo většímu počtu třetích stran, měl by být účastník informován o této možnosti a o příjemci nebo kategoriích možných příjemců. Jakékoli předání by mělo splňovat podmínku, že údaje nemohou být použity k jiným účelům než těm, pro které byly shromážděny. Pokud strana shromažďující údaje od účastníků nebo jakákoli třetí strana, které byly údaje předány, chce údaje použít pro další účely, musí buď původní strana shromažďující údaje, nebo třetí strana, které byly údaje předány, získat od účastníka obnovený souhlas.“

- 16 Článek 12 směrnice „o soukromí a elektronických komunikacích“ nadepsaný „Účastnické seznamy“ ve svých odstavcích 1 až 3 stanoví:

„1. Členské státy zajistí, aby účastníci byli informováni zdarma a před zařazením do seznamu o účelu/účelech tištěného nebo elektronického účastnického seznamu, který bude k dispozici veřejnosti nebo dosažitelný prostřednictvím informačních služeb o účastnických číslech, a ve kterém mohou být uvedeny jejich osobní údaje, a o dalších možnostech využití založených na vyhledávacích funkcích zabudovaných v elektronických verzích seznamu.

2. Členské státy zajistí, aby účastníci měli možnost určit, zda jejich osobní údaje budou uvedeny ve veřejném seznamu a pokud ano, tak které, v rozsahu, ve kterém jsou tyto údaje významné pro účely seznamu stanovené poskytovatelem seznamu, a možnost ověřit, opravit či odstranit tyto údaje. Neuvedení ve veřejném účastnickém seznamu, ověření, oprava či odstranění osobních údajů ze seznamu musí být prováděno zdarma.

3. Členské státy mohou vyžadovat, aby byli účastníci požádáni o dodatečný souhlas, bude-li účel veřejného účastnického seznamu jiný, než je vyhledávání podrobností pro kontaktování [kontaktních údajů] osoby na základě jejího jména a v případně nutnosti i minimálního množství dalších identifikátorů.“

- 17 Článek 19 směrnice „o soukromí a elektronických komunikacích“ stanoví, že směrnice 97/66 se zrušuje s účinky od 31. října 2003 a že „[o]dkazy na zrušenou směrnici se považují za odkazy na tuto směrnici“. Odkazy na článek 11 směrnice 97/66 musí být proto chápány jako odkazy na článek 12 směrnice „o soukromí a elektronických komunikacích“.

Vnitrostátní právní úprava

- 18 Podle předkládajícího soudu z § 47 odst. 1 ve spojení s §§ 104 a 105 TKG vyplývá, že všechny podniky, které přidělují koncovým uživatelům účastnická čísla, jsou povinny poskytovatelům informační služby o veřejně přístupných účastnických číslech a účastnických seznamů, jež o ně požádají, zpřístupnit nejenom údaje o vlastních účastnících, ale i údaje týkající se účastníků třetích poskytovatelů telefonních služeb. Zpřístupnění takových údajů nezávisí na tom, zda dotčení účastníci nebo jejich poskytovatelé telefonních služeb s poskytnutím souhlasí či proti němu nic nenamítají.

Skutkový základ sporu a předběžné otázky

- 19 Jako provozovatel telekomunikační sítě v Německu přiděluje společnost Deutsche Telekom svým účastníkům telefonní čísla. Na celém území Spolkové republiky provozuje informační službu o účastnických číslech. Kromě toho vydává tištěné a elektronické účastnické seznamy, které obsahují informace o jejích vlastních účastnících, ale i o účastnících třetích podniků. Společnost Deutsche Telekom získává údaje, které k tomu potřebuje, u poskytovatelů telefonních služeb, kteří dotčeným účastníkům přidělili telefonní číslo. Tímto způsobem uzavřela asi se sto podniky smlouvy o poskytnutí údajů týkajících se účastníků.
- 20 Společnosti GoYellow GmbH (dále jen „GoYellow“) a Telix AG (dále jen „Telix“), vedlejší účastnice v původním řízení, provozují internetovou, resp. telefonickou informační službu o účastnických číslech a využívají údaje, které jim za úplaty zpřístupnila společnost Deutsche Telekom. Poté, co došlo ke sporu ohledně objemu údajů, které je

společnost Deutsche Telekom povinna zpřístupnit společnostem GoYello a Telix na základě § 47 odst. 1, § 104 a 105 TKG, posledně jmenované společnosti dovedly spor k řízení před Bundesnetzagentur.

- 21 Rozhodnutím ze dne 11. září 2006 uložila Bundesnetzagentur společnosti Deutsche Telekom povinnost, aby společnostem GoYellow a Telix zpřístupnila nejenom údaje o vlastních účastnících, ale i údaje o účastnících třetích poskytovatelů telefonních služeb (dále jen „cizí údaje“), které má k dispozici, a to i v případě, že si tyto poskytovatelé či jejich účastníci přáli, aby uvedené údaje byly zveřejněny pouze společností Deutsche Telekom.

- 22 Společnost Deutsche Telekom proti uvedenému rozhodnutí Bundesnetzagentur podala žalobu k Verwaltungsgericht Köln.

- 23 Rozsudkem ze dne 14. února 2008 Verwaltungsgericht Köln uvedenou žalobu zamítl. Společnost Deutsche Telekom tedy podala k Bundesverwaltungsgericht opravný prostředek „Revision“ a namítala zejména, že povinnost poskytnout údaje, která se vztahují na cizí údaje, porušuje ustanovení směrnice o „univerzální službě“.

- 24 V předkládacím rozhodnutí Bundesverwaltungsgericht vysvětluje, že spor v původním řízení se omezuje na povinnost uloženou společnosti Deutsche Telekom poskytnout cizí údaje společnostem GoYellow a Telix a na údaje, které si účastník či poskytovatel telefonní služby přeje zveřejnit výlučně prostřednictvím společnosti Deutsche Telekom. Podle předkládajícího soudu by měl být opravný prostředek „Revision“ na základě vnitrostátního práva zamítnut. Soud si však není jist tím, zda povinnost uložená použitelným vnitrostátním právem ve sporu, o němž rozhoduje, neodporuje právu Unie.

- 25 Bundesverwaltungsgericht na jedné straně uvádí, že rozsudek ze dne 25. listopadu 2004, KPN Telecom (C-109/03, Sb. rozh. s. I-11273) potvrzuje, že podnik, který přiděluje telefonní čísla, je povinen poskytnout na základě čl. 25 odst. 2 směrnice o „univerzální službě“ pouze údaje týkající se jeho vlastních účastníků. Předkládající soud je na druhé straně toho názoru, že není vyloučeno, že právo Unie umožňuje vnitrostátnímu zákonodárci vztáhnout povinnost zpřístupnit informace na cizí údaje zejména vzhledem k obecnému cíli rámcové směrnice, kterým je podpora hospodářské soutěže. Podle tohoto soudu může sběr údajů u jediného subjektu na jedné straně pomoci vyhnout se podstatným překážkám, které by byly jinak spojeny se získáním údajů u každého jednotlivého podniku, který přiděluje telefonní čísla, při vytváření a zejména neustálé aktualizaci databází s údaji potřebnými k poskytování účastnických seznamů a informačních služeb o účastnických číslech, a na druhé straně dlouhodobě podpořit pevné konkurenční struktury.
- 26 Pro případ, že by byl vnitrostátní zákonodárce oprávněn vztáhnout povinnost zpřístupnit údaje rovněž na cizí údaje, které má podnik, jemuž je uložena tato povinnost, k dispozici, si předkládající soud klade otázku, zda podle článku 12 směrnice „o soukromí a elektronických komunikacích“ závisí poskytnutí uvedených cizích údajů na souhlasu dotčených účastníků a jejich poskytovatele telefonní služby.
- 27 Za těchto podmínek se Bundesverwaltungsgericht rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být čl. 25 odst. 2 směrnice [„o univerzální službě“] vykládán v tom smyslu, že je členským státům dovoleno, pro účely poskytování veřejně přístupných informačních služeb o účastnických číslech a poskytování účastnických seznamů, uložit podnikům, které účastníkům přidělují telefonní čísla, povinnost zpřístupnit

údaje o účastnících, jimž tento podnik telefonní číslo sám nepřidělil, má-li tento podnik tyto údaje k dispozici?

V případě kladné odpovědi na předcházející otázku:

- 2) Musí být článek 12 [směrnice „o soukromí a elektronických komunikacích“] vykládán v tom smyslu, že uložení výše uvedené povinnosti vnitrostátním zákonodárcem je závislé na tom, zda jiný poskytovatel telefonní služby, respektive jeho účastníci s poskytnutím údajů souhlasí nebo zda proti němu v každém případě nic nenamítají?“

K předběžným otázkám

K první otázce

- ²⁸ Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 25 odst. 2 směrnice „o univerzální službě“ musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby vnitrostátní právní předpisy ukládaly podnikům, které přidělují telefonní čísla koncovým uživatelům, povinnost zpřístupnit podnikům, jejichž činnost spočívá v poskytování informační služby o veřejně přístupných účastnických číslech a poskytování účastnických seznamů, údaje o účastnících třetích podniků, které mají k dispozici.

- 29 K zodpovězení této otázky je nejprve nutno zkoumat, zda jsou cizí údaje dotčené ve sporu v původním řízení „příslušnými informacemi“ ve smyslu čl. 25 odst. 2 směrnice o „univerzální službě“, které jsou podniky, jež přidělují telefonní čísla povinny na základě tohoto ustanovení poskytnout podnikům, jejichž činnost spočívá v poskytování informační služby o veřejně přístupných účastnických číslech a poskytování účastnických seznamů.
- 30 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že čl. 25 odst. 2 směrnice o „univerzální službě“ ukládá povinnost poskytnout údaje pouze „podnikům, které přidělují telefonní čísla účastníkům“. Vzhledem k takto vytvořené vazbě mezi touto povinností poskytnout údaje a přidělením telefonního čísla účastníkovi je nutno dojít k závěru, že „příslušnými informacemi“, jejichž sdělení je uvedeným ustanovením uloženo, jsou pouze údaje o vlastních účastnících dotčených podniků. Takové ustanovení totiž ukládá povinnost podniku, jako je Deutsche Telekom, proto, že jde o podnik, který přiděluje telefonní čísla, a nikoli o poskytovatele informační služby o účastnických číslech a poskytovatele účastnických seznamů.
- 31 Takový výklad je podpořen cílem, jenž čl. 25 odst. 2 směrnice „o univerzální službě“ sleduje, a to zajistit dodržování povinnosti univerzální služby zakotvené v čl. 5 odst. 1 této směrnice, který stanoví, že členské státy zajistí, aby byl pro koncové uživatele přístupný alespoň jeden úplný účastnický seznam nebo úplná telefonní informační služba o účastnických číslech. Povinnost poskytnout údaje o vlastních účastnících uložena každému podniku, který přiděluje telefonní čísla, však umožňuje podniku určenému k poskytování dotčené univerzální služby vytvořit úplnou databázi údajů, a tím i zajistit dodržování povinnosti vyplývající ze zmíněného čl. 5 odst. 1.

- 32 Na podporu své argumentace, podle níž se povinnost poskytnout údaje stanovená v čl. 25 odst. 2 směrnice o „univerzální službě“ vztahuje též na cizí údaje, odkazují Bundesnetzagentur a italská vláda na jedenáctý bod odůvodnění této směrnice, jakož i na obecný cíl podpory hospodářské soutěže sledovaný SPR.
- 33 V tomto ohledu je namíste připomenout, že jedenáctý bod odůvodnění směrnice o „univerzální službě“ stanoví, že „[u]živatelé a spotřebitelé si přejí úplné účastnické seznamy a informační službu o účastnických číslech, která obsahuje všechny zveřejňované telefonní účastníky a jejich čísla“. Tento bod odůvodnění je však nutno vykládat ve spojení s povinností univerzální služby zakotvenou v čl. 5 odst. 1 uvedené směrnice, který členským státům neukládá povinnost zajistit, aby všechny účastnické seznamy a informační služby o účastnických číslech byly úplné. Na základě tohoto ustanovení musí členské státy pouze zajistit, aby byl pro koncové uživatele přístupný alespoň jeden úplný účastnický seznam, anebo jedna úplná informační služba o účastnických číslech. Jak přitom vyplývá z bodu 31 tohoto rozsudku, povinnost poskytnout údaje, která dopadá na podniky přidělující telefonní čísla a týká se pouze údajů o jejich vlastních účastnících, zajišťuje, že bude dodržena povinnost univerzální služby vyplývající z uvedeného čl. 5 odst. 1.
- 34 Obecný cíl SPR, jímž je podpora hospodářské soutěže, neumožňuje dospět k názoru, že takový podnik přidělující telefonní čísla účastníkům, jako je společnost Deutsche Telekom, má na základě čl. 25 odst. 2 směrnice „o univerzální službě“ povinnost poskytnout třetím podnikům jiné údaje než údaje o svých vlastních účastnících.
- 35 Článek 25 odst. 2 směrnice „o univerzální službě“ totiž musí být vykládán ve světle jeho zvláštního cíle, kterým je zajistit dodržování povinnosti univerzální služby stanovené v čl. 5 odst. 1 této směrnice.

- 36 Třicátý pátý bod odůvodnění směrnice „o univerzální službě“ kromě toho stanoví, že poskytování účastnických seznamů a informační služby o účastnických číslech jsou již otevřeny hospodářské soutěži. Na konkurenčním trhu však povinnost podniků, které přidělují telefonní čísla, poskytnout údaje o jejich vlastních účastnících, umožňuje v souladu s čl. 25 odst. 2 této směrnice v zásadě nejenom určenému podniku zajistit dodržování povinnosti univerzální služby stanovené v čl. 5 odst. 1 uvedené směrnice, ale i každému poskytovateli telefonních služeb vytvořit úplnou databázi údajů a provozovat činnosti na trhu informačních služeb o účastnických číslech a účastnických seznamů. V tomto ohledu postačuje, aby dotčený poskytovatel požádal každý podnik, který přiděluje telefonní čísla, o příslušné údaje o jeho účastnících.
- 37 Z výše uvedeného tedy vyplývá, že „příslušnými informacemi“ ve smyslu čl. 25 odst. 2 směrnice „o univerzální službě“, jejichž sdělení toto ustanovení ukládá, jsou pouze údaje o vlastních účastnících podniků, které přidělují telefonní čísla.
- 38 Zadruhé je třeba určit, zda čl. 25 odst. 2 směrnice „o univerzální službě“ provádí úplnou harmonizaci, anebo naopak zda toto ustanovení umožňuje členským státům uložit podnikům, které přidělují telefonní čísla, povinnost poskytnout podnikům, jež hodlají poskytovat veřejně přístupné informační služby o účastnických číslech a účastnické seznamy, nejenom „příslušné informace“ ve smyslu tohoto ustanovení, ale i cizí údaje.
- 39 K tomuto je nejdříve nutno připomenout, že v bodě 35 výše uvedeného rozsudku ve věci KPN Telecom týkajícího se výkladu čl. 6 odst. 3 směrnice „ONP“, jehož obsah je obdobný obsahu čl. 25 odst. 2 směrnice „o univerzální službě“, Soudní dvůr judikoval, že účelem tohoto čl. 6 odst. 3 není úplná harmonizace a že členské státy si ponechávají

pravomoc určit, zda musí být ve specifickém vnitrostátním kontextu třetím osobám zpřístupněny některé další informace.

⁴⁰ Společnost Deutsche Telekom, vláda Spojeného království a Evropská komise však tvrdí, že takový výklad nelze přijmout pro čl. 25 odst. 2 směrnice o „univerzální službě“, jelikož je tato směrnice součástí SPR, což je, jak vyplývá z čl. 1 odst. 1 rámcové směrnice, harmonizovaný rámec pro regulaci služeb elektronických komunikací. Vnitrostátní zákonodárce tedy není oprávněn uložit dotčeným podnikům rozsáhlejší povinnosti, než jsou povinnosti stanovené v tomto čl. 25 odst. 2.

⁴¹ V této otázce je nejprve nutno konstatovat, že čl. 25 odst. 2 směrnice „o univerzální službě“ je součástí její kapitoly IV věnované zájmům a právům koncových uživatelů. Soudní dvůr však již judikoval, že rámcová směrnice a směrnice „o univerzální službě“ nestanoví úplnou harmonizaci aspektů týkajících se ochrany spotřebitelů (rozsudek ze dne 11. března 2010, Telekomikacja Polska, C-522/08, Sb. rozh. s. I-2079, bod 29).

⁴² Zadruhé je třeba připomenout, že cílem čl. 25 odst. 2 směrnice „o univerzální službě“ je zajistit dodržování povinnosti uložené členským státním na základě čl. 5 odst. 1 téže směrnice, tj. zajistit, aby byl pro koncové uživatele přístupný alespoň jeden úplný účastnický seznam nebo úplná informační služba o účastnických číslech. Jelikož se jedná o minimální požadavek, který musí členské státy dodržet, mohou v zásadě

přijmout přísnější ustanovení, aby usnadnily novým subjektům vstup na trh informačních služeb o veřejně přístupných účastnických číslech a účastnických seznamů.

- 43 SPR tak nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená v původním řízení, která se vztahuje na každý podnik, který přiděluje telefonní čísla koncovým uživatelům, a tím se obecně a nediskriminačním způsobem dotýká podniků v odvětví elektronických komunikací, avšak nezasahuje do pravomocí, které pro VRO přímo vyplývají z ustanovení SPR (výše uvedený rozsudek ve věci Telekomunikacja Polska, body 27 a 28; viz rovněž rozsudek ze dne 3. prosince 2009, Komise v. Německo, C-424/07, Sb. rozh. s., I-11431, body 78 a 91 až 99).
- 44 V projednávaném případě je třeba dojít k závěru, že taková vnitrostátní právní úprava, jako je úprava dotčená v původním řízení nezasahuje do žádné pravomoci, kterou SPR výslovně přiznává dotčenému VRO.
- 45 Na jedné straně totiž čl. 25 odst. 2 směrnice „o univerzální službě“ nepřiznává VRO žádnou zvláštní pravomoc ani mu neukládá zvláštní povinnost. Toto ustanovení ukládá povinnosti pouze členským státům jako takovým.
- 46 Na druhé straně takové vnitrostátní právní předpisy, jako jsou předpisy dotčené v původním řízení, nijak nezasahují do pravomocí dotčeného VRO týkajících se analýzy daného trhu elektronických komunikací a uložení regulačních povinností podnikům s významnou tržní silou na trzích, které nejsou účinně konkurenční, jež vyplývají z článku 16 rámcové směrnice a článku 17 směrnice „o univerzální službě“. Avšak pouhá okolnost, že v případě, že dotčené podniky dodrží vnitrostátní právní předpisy

dotčené v původním řízení, VRO se již nebude moci uchýlit k zvláštnímu opatření po případné analýze daného maloobchodního trhu, tj. nebude moci uložit podniku s významnou tržní silou povinnost poskytnout cizí údaje ostatním podnikům, nemožňuje dojít k závěru, že jsou přímo dotčeny pravomoci, které pro dotčený VRO vyplývají z článku 17 směrnice „o univerzální službě“ (viz obdobně pokud jde o obecný zákaz vázaného prodeje výše uvedený rozsudek ve věci Telekomunikacja Polska, bod 28).

- 47 Z výše uvedeného vyplývá, že na první otázku je třeba odpovědět, že čl. 25 odst. 2 směrnice „o univerzální službě“ musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby vnitrostátní právní předpisy ukládaly podnikům, které přidělují telefonní čísla koncovým uživatelům, povinnost zpřístupnit podnikům, jejichž činnost spočívá v poskytování informační služby o veřejně přístupných účastnických číslech a poskytování účastnických seznamů, nejenom údaje o svých vlastních účastnících, ale i údaje o účastnících třetích podniků, které mají k dispozici.

Ke druhé otázce

- 48 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda v souladu s článkem 12 směrnice „o soukromí a elektronických komunikacích“ závisí to, zda podnik, jenž přiděluje telefonní čísla, poskytne podniku, jehož činnost spočívá v poskytování informační služby o veřejně přístupných telefonních číslech a poskytování účastnických seznamů, údaje o účastnících jiného podniku, které má k dispozici, na tom, že s poskytnutím údajů tento jiný podnik či jeho účastníci souhlasí nebo proti němu nic nenamítají.

- 49 V tomto ohledu je třeba uvést, že čl. 8 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) stanoví, že [k]aždý má právo na ochranu osobních údajů, které se jej týkají.
- 50 Cílem směrnice 95/46 je zajistit v členských státech dodržování práva na ochranu osobních údajů. Směrnice „o soukromí a elektronických komunikacích“, jak vyplývá z jejího čl. 1 odst. 2, upřesňuje a doplňuje směrnici 95/46 v odvětví elektronických komunikací.
- 51 Právo na ochranu osobních údajů se však neprojevuje jako absolutní výsada, ale musí k němu být přihlédnuto ve vztahu k jeho funkci ve společnosti (rozsudek ze dne 9. listopadu 2010, Volker und Markus Schecke a Eifert, C-92/09 a C-93/09, Sb. rozh. s. I-11063, bod 48 a citovaná judikatura).
- 52 Článek 8 odst. 2 Listiny tak umožňuje zpracování osobních údajů, pokud jsou splněny určité podmínky. Uvedené ustanovení v tomto stanoví, že osobní údaje „musí být zpracovány korektně, k přesně stanoveným účelům a na základě souhlasu dotčené osoby nebo na základě jiného oprávněného důvodu stanoveného zákonem“.
- 53 Poskytnutí osobních údajů o účastnících třetímu podniku, který hodlá poskytovat informační služby o veřejně přístupných účastnických číslech a účastnické seznamy, představuje zpracování osobních údajů ve smyslu čl. 8 odst. 2 Listiny, které lze provést pouze „na základě souhlasu dotčené osoby nebo na základě jiného oprávněného důvodu stanoveného zákonem“.

- 54 Ze směrnice „o soukromí a elektronických komunikacích“ přitom vyplývá, že zveřejnění osobních údajů o účastnících v tištěných či elektronických účastnických seznamech podléhá podle této směrnice souhlasu uvedených účastníků.
- 55 Článek 12 odst. 2 uvedené směrnice tak stanoví, že účastníci se mohou rozhodnout, zda jejich osobní údaje budou uvedeny ve veřejném účastnickém seznamu a pokud ano, které z nich.
- 56 Žádné ustanovení směrnice „o soukromí a elektronických komunikacích“ naproti tomu nepodmiňuje zveřejnění osobních údajů o účastnících jakýmkoli souhlasem podniku, který přidělil dotčená telefonní čísla či má k dispozici cizí údaje. Takový podnik se totiž nemůže za sebe dovolávat práva udělit souhlas, jež je přiznáno pouze účastníkům.
- 57 Druhou otázkou se předkládající soud rovněž táže, zda podle článku 12 uvedené směrnice závisí poskytnutí osobních údajů třetímu podniku, jehož činnost spočívá v poskytování informační služby o veřejně přístupných účastnických číslech a poskytování účastnických seznamů, na opětovném souhlasu účastníka v případě, že posledně uvedený souhlasil s uveřejněním svých osobních údajů v jediném účastnickém seznamu, v daném případě v seznamu sestaveném společnostmi Deutsche Telekom.
- 58 V této otázce je nejprve nutno připomenout, že z čl. 12 odst. 1 směrnice „o soukromí a elektronických komunikacích“, jakož i z jejího třicátého osmého bodu odůvodnění vyplývá, že účastníci jsou před svým uvedením do veřejných účastnických seznamů informováni o účelech, za nimiž jsou tyto seznamy sestavovány, a o jakémkoli jejich zvláštním použití zejména prostřednictvím vyhledávacích funkcí zabudovaných v softwaru elektronických verzí seznamů. Taková předběžná informace umožňuje

dotčenému účastníkovi vyslovit ve smyslu čl. 2 písm. h) a čl. 7 písm. a) směrnice 95/46 svobodný, výslovný a vědomý souhlas se zveřejněním jeho osobních údajů ve veřejných účastnických seznamech.

- 59 Třicátý devátý bod odůvodnění směrnice „o soukromí a elektronických komunikacích“ k povinnosti předběžného informování účastníků na základě čl. 12 odst. 1 této směrnice uvádí, že „[p]okud lze [osobní] údaje předávat jedné nebo většímu počtu třetích stran, měl by být účastník informován o této možnosti a o příjemci nebo kategoriích možných příjemců“.
- 60 Poté, co účastník obdržel informace podle čl. 12 odst. 1 uvedené směrnice, má však pouze možnost určit, jak vyplývá z odstavce 2 téhož článku, zda budou jeho osobní údaje uvedeny ve veřejném seznamu a pokud ano, které z nich.
- 61 Jak uvedla generální advokátka v bodě 122 svého stanoviska, z kontextuálního a systematického výkladu článku 12 směrnice „o soukromí a elektronických komunikacích“ vyplývá, že souhlas podle druhého odstavce tohoto článku se váže k účelu zveřejnění osobních údajů ve veřejně přístupném účastnickém seznamu, a nikoli k totožnosti konkrétního poskytovatele tohoto seznamu.
- 62 Zaprvé na základě znění čl. 12 odst. 2 směrnice „o soukromí a elektronických komunikacích“ nelze dospět k závěru, že účastník má právo zvolit si mezi poskytovateli účastnických seznamů a informační služby o veřejně přístupných účastnických číslech konkrétního poskytovatele na úkor jiných. K tomu je třeba uvést, že samotné zveřejnění osobních údajů v účastnickém seznamu majícím zvláštní účel může

účastníka poškodit. Pokud však posledně jmenovaný souhlasil se zveřejněním svých údajů v účastnickém seznamu majícím zvláštní účel, nebude mít obecně zájem bránit zveřejnění týchž údajů v jiném podobném účastnickém seznamu.

63 Zadruhé třicátý devátý bod odůvodnění uvedené směrnice potvrzuje, že poskytnutí osobních údajů účastníků třetím osobám je povoleno, pokud je zaručeno, „že údaje nemohou být použity k jiným účelům než těm, pro které byly shromážděny“.

64 Zatřetí směrnice „o soukromí a elektronických komunikacích“ uvádí případ, kdy lze vyžadovat obnovený či zvláštní souhlas účastníka. Na základě čl. 12 odst. 3 této směrnice mohou členské státy vyžadovat, aby byl souhlas účastníků požadován rovněž, bude-li účel veřejného účastnického seznamu jiný než pouhé vyhledávání kontaktních údajů osoby na základě jejího jména a případně minimálního množství dalších identifikátorů. Z třicátého devátého bodu odůvodnění téže směrnice vyplývá, že obnovený souhlas účastníka je třeba získat, „[p]okud strana shromažďující údaje od účastníků nebo jakákoli třetí strana, které byly údaje předány, chce údaje použít pro další účely“.

65 Z toho plyne, že pokud byl účastník informován podnikem, který mu přidělil telefonní číslo, o možnosti poskytnutí jeho osobních údajů třetímu podniku, jako společnosti Deutsche Telekom, za účelem jejich zveřejnění ve veřejně přístupném účastnickém seznamu a tento účastník se zveřejněním uvedených údajů v takovém účastnickém seznamu – v daném případě v seznamu této společnosti – souhlasil, poskytnutí týchž údajů jinému podniku, který hodlá zveřejnit tištěný nebo elektronický účastnický seznam nebo takové účastnické seznamy zpřístupnit prostřednictvím informační služby, nepodléhá opětovnému souhlasu účastníka, pokud je zaručeno, že dotčené

osobní údaje nebudou použity k jiným účelům než těm, pro které byly shromážděny za účelem jejich prvního zveřejnění. Souhlas účastníka podle čl. 12 odst. 2 směrnice „o soukromí a elektronických komunikacích“, který byl řádně informován o zveřejnění svých osobních údajů ve veřejně přístupném účastnickém seznamu, se totiž váže k účelu tohoto zveřejnění, a vztahuje se proto i na jakékoli pozdější zpracování uvedených údajů třetími podniky činnými na trhu informačních služeb o veřejně přístupných účastnických číslech a poskytování účastnických seznamů, pokud takové zpracování sleduje tentýž účel.

- 66 Mimoto, pokud účastník souhlasil s poskytnutím svých osobních údajů určitému podniku za účelem jejich zveřejnění ve veřejně přístupném účastnickém seznamu tohoto podniku, poskytnutím těchto údajů jinému podniku, jehož cílem je zveřejnit veřejně přístupný účastnický seznam, bez opětovného souhlasu uděleného tímto účastníkem není ohrožena samotná podstata práva na ochranu osobních údajů zakotveného v článku 8 Listiny.
- 67 Na druhou otázku je tedy třeba odpovědět, že článek 12 směrnice „o soukromí a elektronických komunikacích“ musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby vnitrostátní právní předpisy ukládaly podniku, který zveřejňuje veřejně přístupné účastnické seznamy, povinnost poskytnout osobní údaje účastníků jiných poskytovatelů telefonických služeb, které má k dispozici, třetímu podniku, jehož činnost spočívá ve zveřejňování veřejně přístupných tištěných a elektronických účastnických seznamů či ve zpřístupňování takových seznamů prostřednictvím informačních služeb, bez toho, aby takové poskytnutí údajů záviselo na opětovném souhlasu účastníků, pokud byli posledně jmenovaní před prvním uvedením svých údajů ve veřejně přístupném účastnickém seznamu informováni o jeho účelu a o skutečnosti, že tyto údaje mohou být sděleny dalšímu poskytovateli telefonních služeb, a pokud je zaručeno, že uvedené údaje nebudou po jejich poskytnutí použity k jiným účelům, než pro které byly shromážděny za účelem jejich prvního zveřejnění.

K nákladům řízení

- ⁶⁸ Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 25 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/22/ES ze dne 7. března 2002 o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací (směrnice „o univerzální službě“) musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby vnitrostátní právní předpisy ukládaly podnikům, které přidělují telefonní čísla koncovým uživatelům, povinnost zpřístupnit podnikům, jejichž činnost spočívá v poskytování informační služby o veřejně přístupných účastnických číslech a poskytování účastnických seznamů, nejenom údaje o svých vlastních účastnících, ale i údaje o účastnících třetích podniků, které mají k dispozici.

- 2) Článek 12 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací (směrnice „o soukromí a elektronických komunikacích“) musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby vnitrostátní právní předpisy ukládaly podniku, který zveřejňuje veřejně přístupné účastnické seznamy, povinnost poskytnout osobní údaje účastníků jiných

poskytovatelů telefonických služeb, které má k dispozici, třetímu podniku, jehož činnost spočívá ve zveřejňování veřejně přístupných tištěných a elektronických účastnických seznamů či ve zpřístupňování takových seznamů prostřednictvím informačních služeb, bez toho, aby takové poskytnutí údajů záviselo na opětovném souhlasu účastníků, pokud byli posledně jmenováni před prvním uvedením svých údajů ve veřejně přístupném účastnickém seznamu informování o jeho účelu a o skutečnosti, že tyto údaje mohou být sděleny dalšímu poskytovateli telefonních služeb, a pokud je zaručeno, že uvedené údaje nebudou po jejich poskytnutí použity k jiným účelům, než pro které byly shromážděny za účelem jejich prvního zveřejnění.

Podpisy.

